

ΖΟΥΛΙΑ

Φίλιππε Δροσίνη.

Μ' ἔκαμες τὴ χάρις νὰ μὲ σταίλῃς ἕναν τόμο τῆς 'Εστίας (Γεννάρη — Γιοῦλη 1890). Ἀμέσως τὴν ἀνοίξα κι ἀμέσως πῆγε τὸ μάτι μου σ' ἕνα μέρος ποῦ εἶτανε λόγος γιὰ ζηλοτυπία. Πολλὸ μ' ἄρεσαν ὅσα διάβασα γιὰ τὴ ζηλοτυπία· εἶχαν κάμποση νοστιμάδα, εἶταν καὶ γεμάτα ξυπνητάδες. Νὰ σὲ πῶ τὴν ἀλήθεια, δὲ νοιώθω γρὺ ἀπὸ ψυχολογία· μὴν προσμένῃς νὰ σ' ἀραδιάσω φιλοσοφίες καὶ σοφίες. Θυμήθηκα ὅμως, ἐκεῖνη τὴν ὥρα, δύο μου φίλους, δυστυχισμένους καὶ τοὺς δύο. Βρεθήκα νὰ τοὺς ἀνταμώσω πέρσι στὸ Παρίσι, ποῦ καὶ πῶς μὴ βρωτᾶς. Εἶχα νὰ τοὺς διῶ ἀπὸ τὰ παιδικήσια μου χρόνια στὴν Πόλη. Εἶναι σήμερα σωστοὶ πέντε μῆνες, τὴν ἴδια μέρα καὶ μὲ τὸ ἴδιο ταχυδρομεῖο, στὶς ἐντεκάμισυ τὸ πρωῖ, στὴν ἐξοχὴ, ἔλαβα δύο πλικούς καὶ μέσα στὸν κάθε πλίκω λίγες κίλλες χαρτί. Εἶταν τοῦ καθενὸς ἡ ἱστορία γραμμένη ἀπὸ τὸ χέρι του. Σὲ στέλνω τὴ μιὰ καὶ τὴν ἄλλη. Ἴσως τίς διαβάσῃς.

ΠΡΩΤΟΣ ΠΛΙΚΟΣ

«.....
Ποῦ εἶμαι, ποῦ βρίσκουμαι, δὲν μπόρεσα ἀκόμη νὰ τὸ καταλάβω. Τί παράξενο σπίτι ποῦ τοίχους δὲν ἔχει. Δὲν εἶναι ξύλο, δὲν εἶναι πέτρα, δὲν εἶναι σίδερο τὰ ντουβάρια· εἶναι καμωμένα ἀπὸ καταχνιὰ καὶ μοιάζουν πρὸς γερὰ παιὰ ξύλο, πέτρα καὶ σίδερο. Πολεμῶ νὰ κάμω τρύπα καὶ δὲν τὸ κατορθώνω. Μὲ τὸ χέρι, μὲ τὸ ποδᾶρι, μὲ τὸ κεφάλι, χτύπα. Τοῦ κάκου. Δὲν γκαμενᾶ. Τίποτις δὲ βλέπω.

Ὁρες, μῆνες, χρόνια περνοῦσαν καὶ τίποτις δὲν ἔβλεπα.

Ποῖς τὸ λέει πῶς δὲν μπορεῖ μάτι ἀθρώπου νὰ κοιτάξῃ τὸν ἥλιο; Στὸν ἥλιο μέσα νὰ ζοῦσα, δὲ θὰ μ' ἔρτανε τὸ φῶς του. Νὰ φύγῃ, νὰ ξεσκουπιστῇ τὸ χάος ἀπὸ ποῦ μὲ σκοτώνει.

Ἐπρεπε νὰ γίνῃ, ἀπὸ τὴν ἀγαπούσα

Εἶναι βράχος μιὰ τέτοια νύχτα. Νὰ μὴ φέγγῃ καὶ ποτέ! Οἱ κακοῦργοι! Μὲ γέλασαν κι ὅλο μὲ γέλασαν. Κόκκινο μελάνι, κόκκινο ζήτησα νὰ μὲ φέρουν κ' εἶναι μάθρο σὰν τὴ αἷμα.

Τί νὰ σπάσω, νὰ ξεθυμᾶνω; Τρίζον τὰ δόντια μου, φωνάζω, καὶ δὲν ἔρχεται κανεὶς καὶ κανεὶς δὲ μιλεῖ. Λέξῃ δὲν ακούω.

Ἀγριέθουμαι. Δὲ σφαλνῶ μάτι. Κι ὁ τοίχος

πάντα μπροστά. Τί θέλουν ἀραγες; Πάλε τὰ ρούχα μου νὰ ξεσκίσω; Ὅχι! ὄχι! Εἶμαι φίνος καὶ δὲ μὲ πιάνουν. Τὸ ντουβᾶρι μόνο νὰ πέσῃ! Καὶ δὲ θέλει. Νάτο πάλε μαλακὸ σὰν τὸ μπαμπακί καὶ κλοτσιὰ νὰ τοῦ δώτρῃς, δὲ σαλέβει.

Τοὺς ἀρέσει νὰ θυμῶνω, γιὰ νὰ μὲ λέν ὕστερα παραμύθια. Σφίξε, Καρλὴ, δάγκασε, Καρλὴ, τοὺς γρόθους σου στὸ στόμα σου μέσα· νὰ σὲ δέσουμε κατόπι. Μὴ σὰς μέλῃ! Δὲν τὸ κάμνω πιά καὶ θὰ διήτε. Ὁ κολλάρος μου μὲ πνίγει. Νὰ μπουρῶσα νὰ τὸν πετάξω! Δὲ θὰ τὸν πετάξω, νὰ μὴ χάιρουνται. Εἶδες ἄθρωπο πρὸ ἡσυχῆ ἀπὸ μένα; — Ἄς πεθάνω καὶ μιὰ ὥρα προτῆτερα, νὰ τελειώσῃ.

Εἶναι ἀπέραντη ἡ μοναξιά.

Ἄς μὲ ποῦν καμιά ψεφτιά, μὰ τουλάχιστο ἄς μιλήσουν. Ἄς ἀκούσω μιὰ φωνή. Νὰ μὴ μὲ ξαναμασοῦν ὅμως ὅλο τὰ ἴδια. Ποῖς; Ἐγὼ δὲν ξέρω τί λέω; Νὰ τοὺς τὸ δεῖξω. Τὰ θυμοῦμαι σὰ νὰ εἶταν καὶ σήμερις. Εἶμουν τότες ἄλλου. Στὸ παλιό μας τὸ σπίτι. Στὴν Πόλη. Εἶμουν καὶ γιὸ σὰν τοὺς ἄλλους. Θὰ καταλάβουν πῶς εἶχα δίκιο. Ὅλα θὰ τὰ καταστρώσω μὲ τὴ σειρά τους στὸ χαρτί. Πρέπει πιά καὶ κείνοι νὰ κρίνουν ἴσια τὰ πράγματα, ἴσια καὶ σωστά σὰν καὶ μένα. Καὶ τότες θὰ μ' ἀφήσουν, καὶ θὰ πέσῃ τὸ ντουβᾶρι καὶ θὰ μὲ βγάλουν ὄξω, ὄξω στὰ ἡλιοπεσέγυτα τὰ περιβόλια.

Μὰ ποῦ μποροῦν ἀφτοὶ νὰ μὲ καταλάβουν; Κανένες τους δὲν ἀγάπησε σὰν καὶ μένα.

Τὰ χαοῦμενα, τὰ χροιά, τὰ θῶδα της, τὰ καλά της τὰ μαλλιά, πῶς ἔλαμπαν ἐκεῖ κάτω, στὸ περιβόλι, ὅταν τὴν εἶδα πρώτη φορὰ μὲ τὴν ἀδεοφῆ μου μαζί, ποῦ περπατοῦσε πλάγι πλάγι ἡ Λέλα μὲ τὴν Ἐλένη! Τὰ μαλλιά σου, νὰ τὰ σιλήσω, γιὰτὶ λιώνει ἡ καρδιά μου, μόνο ποῦ τὰ θυμοῦμαι. Εἶταν πίσω τὸ περιβόλι, κ' ἔρχονταν ἡ Λέλα σὰν τὸν ἥλιο κι ἀνέβαινε τὰ σικλοπάτια τοῦ σπιτιοῦ. Ποῖς, ποῖς νὰ μὴν τὴ λατρεύῃ; Ἄμα φάνηκε, τῆς ἔδωσα τὴ ζωὴ μου. Νὰ τῆς τὸ πῶ, νὰ τὴν πάρω, νὰ τὴν ἀρπάξω, νὰ φύγω, νὰ τὴν ἔχω γυναῖκα μου, δική μου, νὰ εἶναι δική μου ὅλη μέρα.

Τὴν κοίταξα καὶ τῆς φώναζε μέσα μου ἡ ψυχή μου. Ἐσὺ εἶσαι ἡ μόνη ποῦ θαγαπήσω.

Ἡ μόνη! ἡ μόνη! ἀκούς!

Γιατί τάχατις νὰ εἶναι τόσο ἀνήξερές οἱ γυναῖκες; Ἐμεῖς ἀμέσως, μὲ μιὰς ἀγαποῦμε, σὺν τὴν ἀστραπὴν ποῦ σὲ καίει πρὶν ἀκόμη νὰ σ' ἀγγίξῃ. Ἐκείνες, καιρὸς τις χρειάζεται, καιρὸς! Εἶναι σὺν τὰ λουλούδια ἢ ἀρχοντιά τους· ἀγάγια ἀγάγια· θέλουν ὦρα νὰ ξανοίξουνε.

Νανουρίσματα καὶ τραγοῦδια, χάδια μέλι γεμάτα, λόγια, γλυκὰ λόγια, τί ἤθελε; νὰ τῆς τὸ δώσω! Νὰ τὴν προσέχω σὺν παιδί μου ὅτι ζητήσῃ, νὰ τῆς τὸ φέρω. Λέλα, τί προστάξεις; Λέλα, θές νὰ φύγῃ; Λέλα, θές νὰ πέσω κατὰ γῆς καὶ γονατισμένος μέρες ἀλάκερες νὰ σὲ προσκυνῶ σὺν εἰκόνα; Εἶναι σὺν τρεμουλιαστὸ πουλάκι ἢ γυναίκα. Μὴν πᾶς καὶ τὴν ξαφνιάσῃς. Πρέπει μάννα τῆς νὰ γίνῃς, νὰ τῆς μιλήσῃς σιγὰ κρυφά, νὰ τῆς μάθῃς ἐσὺ τὰ μυστήρια τοῦ κόσμου καὶ τῆς ψυχῆς.

Ἄχ! δὲ λέω νὰ μ' ἀγαπήσῃ; ἄς διῆ μόνο πόσο τὴν ἀγαπῶ!

Καὶ πῶς δὲν τὸ βλεπε, πῶς δὲν τὸ καταλάβαινε ποῦ μιὰ φλόγα εἶταν ἀναμμένη στὰ στήθια μου μέσα; Δὲν τὸ νοιοθε; Δὲν τὸ νοιοθεσε μήτε κείνη μήτε κανένας ἄλλος. Κάθισε τώρα μέσα στὸ μυαλό μου καὶ δὲ βγαίνει πιά καὶ βῆμα δὲν κάμνει ποῦ νὰ μὴν τὴ διῶ. Ἦσυχη καὶ γλυκεῖα σὺν τὸ καλοκαίρι, μὲ τὸ μαλακό τῆς τὸ χαμογέλιο, μὲ τὰ μικρά τῆς τὰ ποδαράκια, πήγαινε κ' ἔρχονταν ἡ Λέλα μέσα στὸ σπίτι. Ἐτρεχε ἀπάνω στὸ Σταθροδρόμι μὲ τὴν Ἑλένη, ἔκαμνε βίζιτες μὲ τὴν Ἑλένη, τὴ συντρόφευε παντοῦ, ἔπαιζε πιάνο μαζί τῆς, μελετοῦσε μαζί τῆς, μιλοῦσε, χωράτθε, σὰ νὰ μὴν ἤξερε τίποτις. Καμώνουνταν καὶ τότες ἢ ὄχι; Κάπου κάπου συλλογισμένη τὴν ἔβρισκες καὶ κάθουνταν.

Ἄλα τᾶχω παρατηρημένα.

Τί συλλογιούνταν; Ἀπὸ τὸ πρόσωπό τῆς ἔφεγγε μιὰ χαρά, μιὰ χαρὰ σιγανή, μιὰ ἡμερη, ξένοιαστη χαρὰ· ἐμένα βέβαια δὲ συλλογιούνταν. Πῶς μπορούσε νὰ μὲ συλλογιέται καὶ νὰ κάθεται ἀτάραχη, μὲ τόση καλοσύνη στὰ μάτια; Ἀπάθεια, ἀπάθεια καὶ ἀπονιά, ἐκεῖ ποῦ βασανίζουμον καὶ πονοῦσα. Μὲ τὰ εἰκοσι τῆς τὰ χρόνια, ἔμοιαζε ἀκόμη παιδί, τρεσερὸ εἰκοσι χρονῶ παιδάκι καὶ σὰ μεγαλύτερῃ τῆς φαίνονταν ἡ Ἑλένη. Ἡ Λέλα βάσανα δὲν εἶχε, ἡ Λέλα δὲν πονοῦσε, δὲν τῆς ἔμελλε γιὰ τίποτις ἐκείνης, καὶ στὸ τραπέζι, κάθε μέρα, ἡ Ἑλένη ἀντίκρου στὸν πατέρα, ἐγὼ ἀντίκρου τῆς Λέλας, τὴν κοίταζα κ' ἡ καρδιά μου πετοῦσε νὰ μὴ μέσα στὴν καρδιά τῆς. Πῶς τὴν ἀγαποῦσα! Κορμὶ καὶ ψυχὴ. Δικὴ μου καὶ κανενὸς ἄλλου. Θὰ τὸ μάθῃ. Δὲν ἀγάπησε ὅποιος πάντα δὲν ἀγαπᾷ.

Ἐσένα μόνη, τᾶκουσε, Λέλα; τᾶκούς!

Γίνεται τουλάχιστο νὰ μὴ μὲ λυπηθῇ; Νὰ μὲ λυπηθῇ; Ὁχι. Νὰ μ' ἀγαπήσῃ. Σὰ φοτιά τρι-

γύρω τῆς ἀνέβαινε ἡ ἀγάπη ἢ δικὴ μου. Ἐπρεπε νὰ τὴν κάψῃ. Εἶχε καρδιά ἢ δὲν εἶχε, εἶταν πεπωμένο ἢ φλόγα ἀρτὴ νὰ τὴν ἀγγίξῃ, γιατί ἀγάπη τέτοια δὲ στάθηκε στὸν κόσμο ποτὲς καὶ ποὺς μπορεῖ νὰ ξεφύγῃ, ὅταν ἀγαπᾷς μὲ τόση ζᾶλη, μὲ τόση ὀρμὴ;

Εἶταν ἀδύνατο ἡ Λέλα νὰ μείνῃ ἀδιάφορη καὶ κρύα, νὰ περπατῇ μὲ τὸ μαλακό τῆς τὸ χαμογέλιο καὶ ὅταν τὴν ἀντάμωνα, ἦσυχα νὰ διαβαίνῃ καὶ μόλις νὰ μὲ βλέπῃ. Καὶ τὸν πάγο καὶ τοὺς βράχους ἀρτοῦς ἐδῶ θὰ τοὺς διῆς νὰ κορόσου, ἄμα τοὺς βάλῃς σπιθα παρμένη ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά σου.

Ἄλα τᾶχω παρατηρημένα.

Ἐτσι μόνο, γιὰ τοῦτο μοναχὰ τὸ λόγο, μὲ μιὰς κατάλαβε ἡ Λέλα.

Πὲς το, φῶς μου, σὺν ποῦ το εἶπες ἐκείνη τὴ νύχτα, πὲς το, Λέλα, νὰ τὸ ξανακούσω. Ὁχι! μάρμαρο δὲν εἶταν τὴν ψυχὴ τῆς, ἄκουσα τὴν ψυχὴ τῆς ποῦ μὲ μιλοῦσε. Κατέβαινα τὴ σκάλα στὰ σκοτεινά· κρέμουνταν τὸ λυγναράκι μισοσθημένο στὸ ταβάνι. — Καὶ νὰ πάλε ποῦ τίποτις δὲ βλέπω. Σκότος, πάντα τὸ σκότος ποῦ μὲ τυφλώνει. — Ἡ Λέλα! Βλέπω ἄξαφνα τὴ Λέλα ποῦ πηγαινεὶ ἀπάνω στὴν κάμερῃ τῆς. Βρέθηκα πλάγι τῆς, κοντὰ κοντὰ, καὶ σὰ μισοπεθαμμένος ψιθύρισα, ποῦ μόλις μπορούσε νὰ τὸ πάρῃ τᾶφτί τῆς.

«Λέλα, εἶσαι σὺ;»

«— Ναί!» γυρῶν καὶ μὲ λέει. Τὴ φωνὴ τῆς δὲ θὰ τὴν ξεχάσω στὴ ζωὴ μου. Ἡ φωνὴ τῆς! Ἄκουσε ἀγγελο νὰ λαλή καὶ μὲ μιὰ λέξι νὰπαντήσῃ: «Ναί! ναί! τὸ εἶδα, τὸ ξέρω· μὴ γυρέθῃς ἄλλο νὰ σὲ πῶ.»

Παίει νὰ φύγῃ καὶ σκουντάφτει τὸ μικρὸ τῆς τὸ ποδαράκι· κοντέθει νὰ πέσῃ, τὴ βαστῶ. Μὲ καίει ἀκόμη τὸ πεσὶ τῆς.

«— Λέλα, δὲν ἔπαθες τίποτις; Λέλα μου, πὲς το.»

«— Ὁχι! ὄχι! Εἶναι ἀργά.»

«— Καλὴ νύχτα! καλὴ νύχτα! Λέλα, ὕπνο καλό. Κοιμήσου καλὰ.»

«— Καλὴ νύχτα!» Καὶ γίνεταί ἄφαντο τὸ παιδί μου.

Εἶδες νύχτα καλή; Βαρειὸς οἱ ὦρες καὶ κύματα οἱ λογισμοί.

Θὰ θελήσῃ; δὲ θὰ θελήσῃ; Πῶς νὰ τῆς τὸ πῶ; Καὶ μπορῶ νὰ τῆς πῶ τίποτις; Ἐχω δι-κλιώμῃ; Ἴσως τρόμαξε κ' ἔτρεμε ἡ φωνὴ τῆς. Τὸ φαντάστικα πῶς γυναίκα μου θὰ γίνῃ. Ὁχι δὲ θὰ θελήσῃ.

Μ' ἔπιασε φόβος. Ἀπὸ τὴν ξενιτειὰ ποῦ μὰς ἦρθε, κάτω στὴν πατρίδα τῆς, ἐκεῖ κάτω στὴ Δύση, ἴσως ἔταξε τίποτις κανενός, σὰ γυροῖσῃ πάλε πίσω. Κάτι θὰ μὲ κρόφτη; εἶνε ἀδύνατο μὲ τὴν ὁμορφιά τῆς νὰ μὴν τὴν ἀγάπησε ὅποιος τὴν

είδε. Για τούτο κάμνει πρώτα τήν αδιάφορη και πρίζει και γελᾷ· για τούτο μόλις μιὰ λέξη ξέρεει νά μὲ πῆ, ἐκεῖ ποῦ ἡ ἀγάπη μὲ τραλαϊνίει. Για τούτο κἀθεται ὄρες και συλλογιέται.

“Ὅλα τᾶχω παρατηρημένα.

“Αν εἶναι ἀλήθεια, νά μὲ τὸ πῆ παστρικά. Δὲν ἔχω δίκιο; Νά μὲ τὸ πῆ ὀρθά κοφτά και κάνω ὄρκο ποῦ τραβιοῦμαι και φέβγω. Δὲ μὲ βλέπει πιά. Κάλλια τῆ δική μου τῆ ζωῆ παρά τῆ ζωῆ τῆ δικῆ της νά χαλάσω. Θά φύγω, θά φύγω. Και μπορῶ;

Καλὴ νύχτα! καλὴ νύχτα!

Δὲ γίνεται ἔτσι νά τυρανιοῦμαι. Μ' ἐπιτιθεῖ ἀρτῆ ἢ καταχνιά. Φτάνει, φτάνει.

Γλύτωσα· ὁ τοῖχος τρυπᾷ, φαίνεται ὁ οὐρανός. Στὸ περιβόλι μας ἐκεῖ κάτω. Στὸ περιβόλι μας εἶναι πίσω συκιές και πλατάνοι. Μὰ ἔχει μιὰ πόρτα δεξιὰ ὁ μπαξέζης, μιὰ πόρτα ποῦ βγαίνει πλάγι στὸ δρόμο, στὸ δρόμο δεξιὰ μεριά, μιὰ πόρτα μικρὴ, καταραμένη. “Ανοῖξα και μπῆκα τότες ἐγὼ εἶναι ἴσκιος και δροσιὰ στὸ περιβόλι μας πίσω. Τί ἀγαθὸ ποῦ εἶναι τὸ περιβόλι! Τί καλοσύνη ποῦ τὴν ἔχει ἡ ἀβγῆ! γλυκοχαράζει για νά χαιρεται ὁ κόσμος. Τὸ πρῶτὸ εἶναι ἀπειρο τὸ φῶς, τὸ πρῶτὸ γεμίζει ὁ οὐρανὸς χαμογέλοια, βάζει ροῦχα καινούρια και γιορτάζουν τὰ περιβόλια. Λέλα, κάθου μὴ σκυοθῆς. Μείνε, μείνε ζακουμπισμένο στὴ συκιὰ ποῦ σὲ σκεπάζει, ὀλόχρυσό μου κεφαλάκι. Τὰ φύλλα κουνιοῦνται ἀγάλια ἀγάλια και σὲ λὲν καλημέρα. Τί ὄραϊς ποῦ εἶσαι! Τρέμει ἡ καρδιά μου ποῦ θά βραγίση. Ἄκουε τί σὲ λέω ψιθυριστά, χαμηλά, ντροπαλά, ἀγάλια ἀγάλια σὰν τὰ δέντρα ποῦ σὲ μιλοῦνε; Σὲ χαδέθει ἢ φύση ὅλη κ' ἡ φωνὴ μου σὲ χαδέθει.

« — Λέλα, μὴ σὲ φανῆ ξένο τὸ ρώτημά μου. Λέλα, πὲς το, σὲ παρακαλῶ. | Τί σὲ πειράζει νά μὲ τὸ πῆς; | Ἴσως ἄφρησε ἐκεῖ κάτω στὴν πατρίδα κανένα φίλο—ἴσως κανέναν ποῦ ἀγαπᾷς; »

« — Ὅχι, μὲ κάμνει σιγά, πουθενά δὲν ἔχω φίλο. »

Και τῆς ἐπιασα τὸ χέρι και μὲ φάνηκε πῶς ὁ κόσμος εἶτανε δικός μου.

Κομματάκια! κομματάκια! κομματάκια!

“Ὅχι! ὄχι! Δὲ θέλω ἀκόμη· ἔπρεπε πάντα νά συλλογιόμην τὸ περιβόλι μὲ τῆ χαρὰ του. Μ' ἐρρεχεται ἡσυχία ὅταν τὸ θυμοῦμαι. Ἀλήθεια ποῦ ἔφεγγε τότες πολὺ! Ὁ ἥλιος μὲ τάιζε φῶς. Διψοῦσα και τότες ἦ ψυχὴ μου. Τί παράδοξα, τί διαμαντόλαμπα μάτια ποῦ τὰ εἶχε ἡ Λέλα! Στὰ μάτια της μέσα εἶταν ἀχιτὰ κρυμμένη ἄνοιγε τὰ βλέφαρά της κ' ἡ νύχτα σπιθοβολοῦσε. Τί καλά ποῦ ἤξερε νά μὲ μαγέψῃ! Ποῦ τᾶβρισκε τὰ γλυκά, τὰ χαριτωμένα, τὰ οὐρανόφωτα λό-

για ποῦ μ' ἔλεγε; Τί ἀπλά, τί ἄκακα ποῦ μιλοῦσε! Δὲ θά ξαναζήσω ἄλλη τέτοια χρονιά.

« — Μὴ σὲ μέλη, μὴν τυρανιοῦσαι, Καρλῆ. Εἶναι πῶς φρόνιμο, πῶς σωστὸ νά μὴν τὸ ποῦμε κανενός. Μὴ βιάζεσαι, Καρλῆ μου. Ἐρρω πῶς δὲν εἶμαι για σένα. Δὲ γίνεται, τὸ ξέρω. Μὴν πῆς ὄχι, Καρλῆ. Ἡ κακόμοιρη ἐγὼ! τί ἀξίζω νά με πάρης γυναῖκα; Ὁ πατέρας σου δὲ θά θελήσῃ ποτές και ντροπέομαι μόνο νά τὸ βάλῃ ὁ νοῦς μου, πῶς μπορεῖ νά μάθῃ τέτοιο πρᾶμα. Ἐλάχασε πῶς εἶμαι φτωχοκόριτσο και ξένο, πῶς μ' ἔφεραν ἐδῶ για νά συντροφέω τὴν Ἐλένη, νά κάθουμαι μαζί της; Ἐχομε καιρό. Βλέπομε κατόπι. Ἄν τὸ πῆς, θά μᾶς χωρίσουν και μ' ἀρῆσει τόσο νά μιλήσῃ και νά σὲ κοιτάξω. Ἴσως πάλε φταίω γὼ ποῦ σ' ἄκουσα ἐκεῖνο τὸ βράδυ, ποῦ ἀποκρίθηκα ναί. Τί νά κάμω; Ἄχ! δὲν ξέρεις; μὲ φαίνονταν τόσο παράξενο! Δὲ φαντάζομουν πῶς θά μ' ἀγαπήσῃ κανέναν. Δὲν μποροῦσα νά τὸ πιστέψω πῶς θά μ' ἀγαπήσῃ ἐσύ. Ἐσύ! Κάθουμουν ὄρες και συλλογιόμουν. Ἐπειτα, τί νά σὲ πῶ; Χωρὶς νά τὸ θέλω, χαιροῦμαι και γελοῦσα ποῦ τὸ συλλογιόμουν. Ἡ ζωὴ μου σὰ νᾶλλαζε μὲ μιὰς. Ὅχι, Καρλῆ, νά μὴν τὸ ποῦμε ἀκόμη κανενός. Τί καλὸ πρᾶμα ποῦ εἶναι νύχθη κανεὶς ἕνα κρυφὸ και μέσα του νά τὸ φυλάῃ. Νά εἶσαι ἡσυχος, φίλε μου καλέ. Ἐγὼ δὲ λυποῦμαι. Δὲν τὸ μετανοιῶν. Ὅτι ἔκαμα, τὸ ἤξερα και τόκαμα. Νά βασανίζεσαι ἐσύ και νά σ' ἀφήσω παραπονεμένο; Δὲ μοῦ εἶτανε δυνατό. Τὸ ἤθελα και τόκαμα. Δὲν μπορεῖ κανεὶς νά μὲ πῆ τίποτις. Εἶναι δική μου δουλειά. Ὅτι ἔχω, πάρ το, στὸ δίνω. Ὅχι, δὲ λυποῦμαι. Ἴσως παίζεις ἐσύ μαζί μου. Μ' ἔχεις τώρα σὰν παιχιδάκι σου, Καρλῆ. Εἶναι δικό σου τὸ παιχιδάκι. »

Κουράστηκα και πιά δὲν μπορῶ. Θά πέσω κατὰ γῆς. Θά σφαλῆξω τὰ μάτια, νά βλέπω μόνο τῆ Λέλα και νά τὴν ἀκούω.

« Δὲν ἔχω φίλο πουθενά. » Ναί! Ἀπὸ τὸ μπορεῖς νά τὸ πιστέψης. Θά πῆ πῶς δὲν ἀγαποῦσε ἢ πῶς δὲν ἀγάπησε κανέναν ἐκεῖ κάτω στὸν τόπο της. Μὰ θά πῆ ἄραγε πῶς δὲν τὴν ἀγαποῦσε ἢ πῶς δὲν τὴν ἀγάπησε ποτές και κανέναν; Τί τάχα; Δὲ γύρεψε κανέναν νά τὴν πάρῃ; Δὲν τῆς εἶπε κανέναν τουλάχιστο δυὸ γλυκὰ λόγια; Δὲν ἄρρεσε κανενός; Πῶς γίνεται; Ἄνατράφηκε σὲ μιὰ τέτοια πόλη και δὲ βροθήκε κανεὶς νά τῆς κάμῃ ἕνα κοπλιμένο ἢ λίγη κόρτε ἢ νά τὴν κοιτάξῃ καλά στὰ μάτια ἢ νά τῆς δώσῃ νά καταλάβῃ τίποτις ἢ νά μὴν ζιππαστῇ ἀπὸ τὴν ὀμορφιά της; Δὲ γίνεται. Μπορεῖ ἐκεῖνη νά μὴν ἀγάπησε· πάει καλά· μὰ νά μὴν ἀγαπήθηκε; ἄλλος λόγος. Γιατί τότες δὲ μὲ τὸ

λέει; Ἀφοῦ μὲ κρύφτει μικρά, τιποτένια πράματα, μπορεῖ νὰ μὲ κρύψῃ μιὰ μέρα καὶ μεγαλύτερα. Το εἶπε ἡ ἴδια· τῆς ἀρέσουν τὰ κρυφά. εἶναι καλὸ πρᾶμα νᾶχη κανεῖς ἓνα κρυφὸ — καὶ νὰ τὸ φυλάξῃ! Μήπως εἶνε κρυψιάρα;

Κάτι θὰ τρέχη. Τὸ ξέρω. Καὶ τώρα κάτι θὰ τρέχη. Τὸ βλέπω. Ὅλα τᾶχο παρατηρημένα. Ἐνα εἶναι βέβαιο, ποῦ τὴν ἀγαπῶ. Τὴν ἀγαπῶ. Ἀφοῦ εἶναι βέβαιο. Εἶναι τὸ μόνο βέβαιο. Νὰ πάρης μιὰ ὥρα ἀπὸ τὴ ζωὴ μου, ὅτι ὥρα θέλεις, νὰ τὴν κούψῃς, νὰ τὴν κάμῃς κομματάκια, κομματάκια, ἀκόμη πὺ μικρὰ κομματάκια, δὲ θὰ βρῆς μιὰ ψίχα καιρὸ ποῦ νὰ μὴν εἶναι καὶ κείνη μέσα πάντα καὶ πάντα ἐκείνηνα συλλογιόμυ. Γιατί καὶ στὸν ὕπνο μου μπῆκε. Περεχύθηκε στὴ ζωὴ μου καὶ σὰν τὸ νερὸ παντοῦ μεριά τὴ γεμίζει. Ὅταν εἶναι μακριά, ἅμα δὲν τὴν ἔχω κατὰσθηθα μπροστά μου, ἅμα βγῆ, ἅμα καθίσω μὲ τὴν Ἑλένη, ἅμα πάη στὸν περὶπατο, ἅμα δὲν τὴ βλέπω, τὸ μάτι μου στὸ κυνήγι καὶ πίσω τῆς ἡ ψυχὴ μου. Ἀπελπισιά καὶ λαχτάρα ὡς ποῦ νὰ τὴν ξαναδῶ. Τί κάμνει; μὲ θυμάται; Καὶ δὲν παίρνω τὴν ἀναπνοή μου. Κι ἀπὸ τὸ πρῶτ ὡς τὸ βράδυ ὅλο τὸ ἴδιο. Μήπως ἐγὼ γελῶ καὶ χαίρουμαι καὶ σεργιανίζω καὶ χωρατέθω; Μπορῶ νὰ πιάσω δουλειά; Μπορῶ τίποτι; νὰορίσω; Μιὰ τούπα στὸν τοῖχο κι ὅλο νὰ τὴ βλέπω!

Ἐγὼ τὴν ἀγαπῶ. Ἀφοῦ εἶναι βέβαιο. Εἶναι τὸ μόνο βέβαιο. Εἶναι βέβαιο — ἀκόμη πὺ βέβαιο — ὅχι ποῦ δὲ μ' ἀγαπᾷ σὰν ποῦ τὴν ἀγαπῶ, μὰ ποῦ μήτε ξέρει, μήτε κατάλαβε τὴν ἀγάπη μου ὅλη. Δὲν τὴν ἀκούς πῶς μιλεῖ; Δὲν τὰ ξεχνῶ. «Μὴ σὲ μέλη» καὶ «Νὰ εἶσαι ἡσυχος» καὶ «Μὴ βιάζεσαι» καὶ «Μὴν τυραννίσαι.» Μπορῶ νὰ μὴν τυραννισοῦμαι; Ἦσυχη τὴ θέλεις τὴν ἀγάπη καὶ ἀγάπη τὴ λές; Ναι! εἶσαι ἡσυχη, εἶσαι φρόνιμη ἐσύ Ὁρες σὲ προσμένω, καρτεροῦ στὸ σπίτι μονάχος, γυρίζεις κι ὅταν μπορέσω μιὰ στιγμή νὰ σὲ διῶ, μήτε βλέπεις τὰ βράσανά μου. Ξέρω τώρα γιατί μ' ἀγάπησες; γιὰ νὰ μὴ βασανίζομαι, γιὰ νὰ μὴ μ' ἀφήσῃς παραπονεμένο. Με λυπήθηκες; δὲ μ' ἀγάπησες. Ἐγὼ θέλω τὴν καρδιά σου. Ἐρχεσαι χαρούμενη, χαμογελάς καὶ δὲ μὲ λές. «Καρλή, καλέ μου Καρλή, μὴν πονῆς καὶ πονῶ σὰν καὶ σένα.» Δὲ νοιώθεις τί εἶναι ἀγάπη κ' ὕστερα μὲ λές πῶς ἴσως παίζω μαζί σου!

Μὴν παίζουμε, παρακαλῶ, μὲ τὴν κουάλα. Γιατί σπάνει.

Νὰ μὴ βιάζομαι; Νὰ μὴ θέλω νὰ τὸ μάθῃ ὁ κόσμος ὅλος πῶς εἶσαι δική μου; Νὰ κρύφτομαι, νὰ φοβοῦμαι ἀπὸ τὸ φῶς, νὰ μὴ γυρέσω τὸν ἥλιο; καὶ ποῖς μπορεῖ νὰ μὲ πῆ τίποτις; Δὲν εἶμαι τριάντα τεσσάρω χρονῶ ἄντρας; Νὰ γίνης ἐσύ γυναίκα μου καὶ νὰ μὴ χωρῆ ἡ γῆς ὅλη; Ποῖς ἀραγες μπορεῖ νὰ μὴ χωρῆ; Θὰ πειραχτῆ μήπως κανένας; Γιατί νὰ μὴν τὸ ποῦμε κανενός;

Εἶναι ζωὴ ἀφτὴ ποῦ τραβῶ; Νὰ γάνομαι γιὰ σένα, κάθε ὥρα νὰ σὲ ζητῶ, νὰ θέλω τὰ μάτια σου καὶ τὴ φωνή σου, ἀπὸ πάνω ὡς κάτω νὰ σὲ λατρέβῃ ἡ ψυχὴ μου, καὶ κοντά μου νὰ μὴν εἶσαι; Δὲν πρέπει λοιπὸ νὰ σ' ἀγαπῶ; Κάτι, κάτι λόγο θᾶχης.

Δὲ θὰ ξανακούσω πάλε τὴ λαλιά τῆς; Ἀγριέ-θουμαι μέσα στὴ μοναξιά. Νὰ τὴν πάλε ποῦ βγῆκε, ποῦ πῆγε ἀπάνω στὸ Σταθροδρόμι, ποῦ μ' ἀφίνει. Λέλα μου, Λέλα, εἶνε μιὰ γλύκα τῶνομά σου. Πότε θὰ σ' ἀρπάξω νὰ φύγω, νὰ πάμε μακριὰ οἱ δυὸ μας μαζί; Νὰ ξαπλώσῃ ἀπὸ πάνω μας ὁ οὐρανὸς τὴ γαλανὴ του τὴ φορεσιά. Δὲν εἶναι, δὲν ὑπάρχει κανένας τόπος πουθενά ποῦ νὰ μὴν πονῆ ἡ καρδιά, ποῦ νὰ νάσασῃ ἡ ψυχὴ μας, κανένας ἡσυχος, ὀλόφαιδρος τόπος, ἡλιολουσμένος, ποῦ νὰ μὴ μαρτυριοῦμαι; Δὲν κάθε-ται πουθενά, δὲν ἔχει σπῆτι ἡ Ἐφτυχία, νὰ πάμε καὶ μεῖς μιὰ φορὰ νὰ τὴ βροῦμε; Λέλα μου, μὴ μ' ἀφίνης. Μιὰ στιγμή νὰ μὴ σὲ διῶ, χάθηκε ὁ κόσμος.

Καὶ δὲν τὸ νοιώθω, καὶ δὲν τὸ ξέρω ποῦ δὲ μ' ἀγαπᾷ; Ὅταν ἔρχεται καὶ τῆς πιάνω τὸ χέρι, μόλις μὲ σφίγγει τὸ χέρι. Ὅταν τὴν ἀπαντῶ στὴ σκάλα, μιὰ ματιὰ μόλις καὶ φέβγει. Γέρνει στὸ στῆθός μου ἀπάνω τὸ χρυσὸ τῆς τὸ κεφαλάκι, ὅταν εἶμαστε μόνοι, ὅταν τὴν ἔχω καὶ τὴ βαστῶ, ὅταν εἶνε στὴν κάμερό τῆς. Μὰ ποῦ τὰ φιλιά, τὰ λωλά φιλιὰ ποῦ τῆς δίνω; Μὲ κάθε φιλι μὲ φαίνεται πῶς μπαίνει ἡ ψυχὴ μου μέσα στὴν ψυχὴ τῆς. Μὰ ἡ φλόγα ἡ δική μου δὲν τὴν καίει, δὲν τὴν ἔκαψε ποτὲς σὰν ποῦ μὲ καίει ἐμένα. Λέλα, Λέλα, τρελλαινόμυ γιὰ σένα καὶ σὲ διψῶ. Τί τραβῆσαι; Σκιαζεσαι καὶ φέβγεις; Ἐλα πάλε στὸ πλεθρό μου. Εἶναι νύχτα, ἐσὺ ποῦ ἀγαπᾷς τὰ κρυφά, καὶ κανένας δὲ μὰς βλέπει... Ποῖνα φοβάσαι; Φοβάσαι κανέναν; Καὶ τὴ νύχτα θέλεις νὰ κρυπῆς; Θυμοῦμαι τί μὲ εἶπες. Ἐγὼ τώρα δὲν τὸ ξεχνῶ. «Ἐχομε καιρὸ. Νὰ μὴν τὸ πῆς Κανενός!» Γιατί, ἂν τᾶλεγα, θὰ τὸ μάθαινε Ἐκεῖνος!

Σώπα, σώπα! Νὰ μὴν ἀκούσω τὴ φωνή σου. Ἄν ἀκούσω τὴ φωνή σου, μπορεῖ πάλε νὰ σὲ πιστέψω, καὶ δὲ θέλω. Καὶ δὲν πρέπει νὰ σὲ πιστέψω.

«Τί ἀξίζω, νὰ μὲ πάρης γυναίκα;» Ναι! Τί ἀξίζεις; Τώρα τὸ ξέρω τί ἀξίζεις, γιατί τὸ εἶδα. Ποῖς εἶχε δικιο; Ὁ Καρλής, πάντα ὁ Καρλής. Μαζί μου ἢ μὲ κανέναν ἄλλο, τὸ ἴδιο τῆς εἶναι. Ἐκεῖνη ξέρει τί κάμνει. Ἐκεῖνης δὲν τῆς κοστίζει τίποτις. Καὶ γιὰ τοῦτο εἶναι κρῶ μαζί μου. Μάρμαρο καὶ γόνιμα. Νιόνια βουδὸ ποῦ δὲ λιῶναι. Κατάλαβα μὲ μιὰς. Ταγάπησα ἐκεῖνο τὸ γράμμα, γιατί μ' ἔφεξε σὰν τὸ κερί καὶ ξεκαθά-

οισα τὴν ἀλήθεια. Ἄνεβζίνω στὴν κάμερὴ της καὶ τὰ βλέπω. Κομματάκια, κομματάκια χαροῖ. Σκόρπια κατὰ γῆς. Ξεσκισμένα φιλά φιλά. Καὶ σκύφτω καὶ τὰ μαζώνω ἕνα ἕνα. Κι ἀπάνω στὸ ἕνα τὴ διάβασα τὴ λέξη «ἀγάπη μου». Καὶ τὸ γράψιμο τὸ γνωρίζω. Κομματάκια, κομματάκια. Τὸ ἕνα μόνο γραμμένο, κάτασπρα καμιά δεκαριά, γιατί τὰ μάθρα τᾶρριξε στὴ φωτιά. Τὴν προσμένο νᾶορη, νὰ διῶ τί θὰ μὲ πῆ. Ὁλεθρος καὶ χαμός! Κομματάκια, κομματάκια. Ναί! κουρέλια τὴν κάμαρε τὴ ζωὴ μας.

Νὰ τὴ μάγισσα, νὰ τὴ νεράιδα, τὴν ψέφτρα, νὰ τὴ σκύλα ποῦ μπαίνει. Καὶ πρὶν ἀνοίξῃ τὸ χεῖλι, τὴν ἀρπάζω ἀπὸ τὸ χέρι. Ἐδῶ! Ἄμεσως ἐδῶ! Πέσε χάμου καὶ φίλησε πόδι. Παρκαλάει νὰ μὴ σὲ σκοτώσω καὶ φώναζε, φώναζε δανατά, νὰ σ' ἀκούσω, ποῦ μὲ γέλασες, ποῦ τὸ σιχαμένο σου τὸ στόμα ψεφτιές ξαινεῖ καὶ μόνο ψεφτιές. Ἀπὸ ποῦ ἔργεσαι; Ποῦ κυλιούσουν; Πατσaboύρα! Καὶ τὴν τραβῶ καὶ τῆς σφίγγω τὰ μπράτσα ποῦ τὰ ξεσκίζω μὲ τὰ νύχια μου τὴν πετῶ ἀπάνω στὸ κρεβάτι, τὴν πιάνω ἀπὸ τὸ λαιμό. Νὰ τὴ χτυπήσω, νὰ τὴν μπατοῖσω, νὰ τὴ στραγγουλίσω. Κάτι νὰ τῆς κάμω!

«— Τὸ γράμμα! τὸ γράμμα! Ποιανοῦ εἶναι τὸ γράμμα;»

Καὶ νὰ πάλε ποῦ μὲ μιλεῖ. Νὰ ποῦ ἀκούω πάλε τὴ φωνὴ της.

«— Καρλὴ μου, Καρλὴ, μιὰ στιγμή μόνο. Ὅτι θέλεις, νὰ μὲ κάμης. Μὰ πρῶτα νὰ σὲ πῶ. Δὲν εἶναι γιὰ μένα τὸ γράμμα. Μὲ τῶφεραν τὸ πρῶτὸ, σήμερα τὸ πρῶτὸ. Σὲ φοβοῦμαι. Ὅλα, βλα θὰ στὰ ξηγήσω».

Κι ἀρχινίζει καὶ μ' ἀρκαδιάζει ἕνα σωρὸ παραμύθια. Ἡ φωνὴ της, ἡ γλυκειά της ἡ φωνὴ! Μὲ τὰ λέει καὶ τὴν πιστέβω. Πῶς νὰ μὴν τὴν πιστέψης, ἄμα σὲ μιλήσῃ, ἄμα τὴ διῆς; Δὲν εἶναι δική μου, τώρα ποῦ τὴν ἔχω κοντά μου, τώρα ποῦ τὴ βλέπω; Δὲν εἶναι τὰ λόγια της ζάχαρι καὶ μέλι; Γονατίζω μπροστά της. Χέρια καὶ πόδια τῆς φιλῶ. Λέλα μου, σκότωσέ με νὰ τελειώσω. Διές με ποῦ κλαίω σάν τὸ παιδί. Δὲν τῶνοιωσες ἀκόμη πόσο σ' ἀγαπῶ; Δὲν τὸ φταῖς ἐσὺ ποῦ πονῶ; τὸ φταῖς ἡ ἀγάπη ποῦ σ' ἔχω. Λέλα μου, νὰ μὲ λυπηθῆς. Ἀρνί σου θὰ γίνω. Κοίταξέ με. Τὰ ματάκια σου, δόσε με τὰ ματάκια σου νὰ τᾶχω πάντα μαζί μου, πάντα νὰ μ' ἀκολουθοῦν καὶ νὰ φέγγουν. Τότες πιά δὲν τυραννιοῦμαι.

«— Ἐπρεπε νὰ σὲ μισήσω, Καρλὴ, καὶ δὲ σὲ μισῶ. Δὲν ξέρω κ' ἡ ἴδια τί μου γίνεται. Εἶμαι ἀκόμη παιδί. Εἶμαι ἄπραχτο παιδί. Ἐσὺ τόσα εἶδες, τόσα ἔμαθες! Ἐσὺ εἶσαι ἄντρας. Ναί! Τὸ κατὰλαθα πῶς δὲν παίζεις μαζί μου. Ἴσως ἔχεις δίκιο ποῦ παραπονιέσαι. Δὲ θέλεις νὰ γελῶ; Δὲ γελῶ. Δὲ θέλεις νὰ χωρατέβω; Δὲ χωρατέβω.

Μπορῶ ἐγώ, Καρλὴ μου, νὰ ξέρω τὴν ἀγάπη σάν καὶ σένα; Ἀκόμη τρέμω ποῦ τὸ θυμοῦμαι. Πῶς μ' ἀρπαζες! Πῶς μὲ τίναζες! Μ' ἔδειρες, κόντεψες νὰ μὲ δείρῃς. Οἱ τρίχες σου ὑλόρθιες σηκωμένες καὶ φρενιασμένη κάθε ματιά σου. Ἐπρεπε νὰ σὲ μισήσω, Καρλὴ, καὶ δὲν μπορῶ νὰ σὲ μισήσω. Δὲν ξέρω τί μου γίνεται. Τὴν ἀγάπη μου θέλεις; Ὅσο μ' ἀγαπᾷς, σ' ἀγαπῶ καὶ γῶ τώρα. Καρλὴ μου, Καρλὴ, πές μου το ἀλήθεια πῶς μ' ἀγαπᾷς, νὰ τᾶκούσω!»

«— Ἐσένα, Λέλα, νὰ μὴ σ' ἀγαπῶ;» Καὶ τὴν παίρνω στὸ στήθος μου ἀπάνω καὶ στὸ στήθος τὸ δικό της μὲ φαίνεται πῶς νοιώθω τὴ φλόγα, τὴν ἴδια φλόγα ποῦ ἔμένα μὲ καίει. — Μὲ φαίνεται πῶς τὴν ἔνοιωσα τότες!

Ὁ κόσμος εἶναι μικρός. Τί μικροῦτσικος ποῦ εἶναι! Μέσα στὴν καταχνιὰ θολοσκεπάζονται, χάνονται ὅλα καὶ τίποτις πιά δὲν ὑπάρχει. Σὰ νὰ μὴν εἶχε οὐρανὸ καὶ θάλασσα καὶ καράβια. Λιγάκι ἥλιο, παρακκλῶ. Τώρα ποῦ δὲν τὴ βλέπω, σταναχωριοῦμαι, καὶ τὴ γυρέβω. Τεντωμένος ὁ νοῦς μου, κουρδισμένος, ταιτωμένος καὶ τὴ συλλογιοῦμαι. Ἐγὼ ξέρω. Ἐνα κομμάτι ἀπὸ δῶ, ἕνα κομμάτι ἀπὸ καὶ. Σκόρπια κατὰ γῆς. Ἐτσι εἶναι κ' ἡ ἀλήθεια. Τὰ μαζώνεις, τὰ βάζεις τὸ ἕνα μὲ τᾶλλο, τὰ ταιριάζεις. Ἀξάρια βγαίνει τὸ νόημα. Βγαίνει κ' ἡ ἀλήθεια. Τὴν ξεσκίζουμε, γιὰ νὰ μὴν τὴ διούμε. Μὰ σκύφτεις καὶ τὴν πιάνεις.

Ἄν εἶταν τίποτις, πολὺ πιὸ φρόνιμα θᾶκαμνε, πολὺ πιὸ σωστά νὰ μὲ τὸ πῆ, γιὰ νὰ τὸ ξέρω. Σκέψου το, Λέλα. Δὲ θὰ θύμωνα; δε θᾶλεγα λόγο. Ἄχ! μόνο νὰ τὴν κλειδώσω, νὰ βάλω καὶ μάνταλο, γιὰ νὰ μὴν τῆς γράφῃ κανένας πιά. Παραμύθια! παραμύθια! Μ' ἀράδιαζε παραμύθια. Ἀφοῦ ἀγαποῦσε τὴν ἀδεορὴ μου ἐκεῖνος ὁ καταραμένος, πῶς δὲ μ' ἔγραψε ἔμένα; Ἡ Λέλα εἶναι δική μου. Μὴν τὴν ἀγγίξῃς. Τάχα γιατί καὶ κείνος, λέει, εἶναι ξένος στὴν Πόλη, γιατί δὲν τολμᾷ, γιατί βλέπει πῶς ἀκούμε τὴ Λέλα, γι' ἀφτὸ θὰ πάη νὰ τῆς γράψῃ; Ἡ Λέλα θὰ τὸν προστατέψῃ; Ἡ Λέλα θὰ σηκωθῇ νὰ πῆ τοῦ πατέρα πῶς θέλει ἡ ἀφεντεῖά του νὰ πάρη τὴν Ἐλένη; Ἡ ἔμένα νὰ μὲ μιλήσῃ; Καὶ ποῦ τὸ φαντάστηκε πῶς μπορεῖ ἡ Λέλα νὰ μὲ μιλήσῃ; Παραμύθια! παραμύθια! Πρῶτα πρῶτα, πῶς ἔβαλε τέτοιο πράμα στὸ νοῦ του; Τί; ποῦ δίνει στὴν Ἐλένη μαθήματα μουσική, πρέπει νὰ πάη νὰ τὴν ἀγαπήσῃ; Ποῖς καφικιέται μπροστά μου γιὰ ἀγάπη; Ἐγὼ νὰ τοῦ δώσω δόμο. Ἄμεσως νὰ πάρη ἄλλο δάσκαλο ἡ Ἐλένη, νὰ μὴν εἶναι, νὰ μὴν εἶναι πάντα στὸ μάθημα ἡ Λέλα.

Νὰ φύγῃ ἀφτὸς, νὰ ξεπαστρεφτῇ, νὰ μὴ φανῇ πιά. Νὰ χαροῦμε τὴν ἀγάπη στὰ γεμάτα. Θέλω

νά μοιάζει ἡ ζωὴ της μὲ τὴν ἡσυχίαν τὴν ἀρογιαλιά πού κοιμάται μέσα στὰ λιμάνια. Θὰ στρώσω καὶ τὸν ἄμμο· θὰ μαλακώσω καὶ τὸ χῶμα. Ἀφοῦ τὴν ἀγαπῶ, τί μὰς λείπει; Δὲν μπορῶ νὰ ζῶ σὲ μιὰ κόλαση τέτοια· εἶναι πίσσα καὶ βράζει. Λέλα, πότε θὰ σὲ φιλήσω στὸ στόμα, δίχως νὰ συλλογιοῦμαι πιά τίποτις ἄλλο; Πότε θὰ ξεχάσω τοὺς καημούς; Ἀγάπη μου ἐσύ, γιατί μὲ σκοτώνεις; Τί σ' ἔκαμα καὶ μὲ καταστρέφεις; Δὲ μὲ λυπάσαι;

Καὶ μπορῶ νὰ τὸ ξεχάσω; Ἐγὼ ἔχω μάτια καὶ βλέπω. Κι ἀφτὸ σοῦ τὸ λένε Ζούλια. Νὰ βλέπης, εἶναι Ζούλια. Μάζωζε πουθενὰ δύο ἰδέες, βάλτις δίπλα τῆ μιὰ στὴν ἄλλη, πάρε κλωστή νὰ τὴς ράψης, δειξε πῶς ἔχεις νοῦ καὶ κρίση, πῶς κάτι νοιώθεις ἀπὸ λογικῆ, θὰ σὲ ποὺν ἀμέσως Ζουλιάρη. Ζουλιάρης ἐγὼ δὲν εἶμαι. Ἐγὼ προσέχω καὶ προσμένω. Ἐγὼ εἶμαι καλός. Μοῦ τῦταξε καὶ προσμένω. Μὲ πρόφαση ἢ δίχως πρόφαση, ὅτι αἰτία κι ἂν εἶναι, δὲν πρέπει νὰ τὸν ξαναδιῆ, δὲν πρέπει νὰ τῆς γράψῃ, λόγο δὲν πρέπει νὰ τῆς πῆ.

Λίγο λίγο ξεφανερώνονται ὅλα καὶ ξετροπώνουν. Γκρέμησε πιά τὸ ντουβάρι. Κάθουμαι καὶ προσμένω στὸ παλιὸ μας τὸ σπίτι. Στὴν Πόλη ἐκεῖ κάτω. Ἐγὼ ἔχω μάτια καὶ βλέπω.

Μὴ φοβάσαι. Τώρα εἶμαι ἡσυχός. Δὲ θυμῶνω. Ἐδῶ χροιάζεται κόκκο αἶμα καὶ σκέψη. Κρυφὰ κρυφὰ ὅλα τὰ παρατηρῶ ἕνα ἕνα — καὶ παίρνω καὶ σημειῶ. Θέλει τὸ πράμα συλλογῆ, πομονή, καὶ πονηριά. Μὴ φοβάσαι. Παράλογα κι ἀστόχαστα δουλειὰ δὲν καταφέρνεις. Λέλα, μὴ φοβάσαι, σὲ λέω. Φοβήθηκες ἐσὺ ψέφτρα καὶ δὲ μοῦ εἶπες τὴν ἀλήθεια. Ἐτρεμες νὰ μὴ σὲ σκοτώσω. — Ἀκουσες τί ταπεινὰ πού μὲ μιλοῦσε; Ὑστερα, γιὰ νὰ τὸ κούψῃ, κάμνει πῶς μ' ἀγαπᾷ καὶ ρίχνει φωτιὲς στὴν ἀγκυλιά μου. Ἄναψε, κόρωσε μὲ μιὰς. Ἐγὼ ἔχω μάτια καὶ βλέπω. Δὲ λέω γρῦ· προσμένω, καρτερῶ. Ἐτσι καμιὰ μέρα θὰ τοὺς πιάσω. Πρέπει νὰ τοὺς πιάσω, γιὰ νὰ τῆς δείξω πού μὲ γελᾷ. Νὰ γλυτώσω κι ἀπ' ἀφτὴ τὴν καταχνιά. Ναί! Κατάλαβα τώρα. Ἡσυχάζω. Ὄρες καρτερῶ, προσμένω νὰ τὸ μάθω.

Καὶ δὲν ἔχω πάλαι δίκιο; Ποιὸς λέει πῶς δὲν ἔχω δίκιο; Τὸν εἶδα, μὲ τὰ μάτια μου τὸν εἶδα. Μόλις τρεῖς μέρες ὕστερα ἀπὸ κείνα πού τῆς εἶπα Ἐκεῖνος δὲν προσμένει τὸν ἔβγαλα, τὸν ἔδιωξα, ὄχι! πρέπει ἀμέσως νὰ γυρίσῃ. Δὲν εἶταν ὄνειρο· τὸν εἶδα. Νὰ τος πάλαι πού ξετροπώνει. Ἡ ἀλήθεια ξετροπώνει. Ἀπὸ τὸ παραθύρο ἀπάνω, πού κάθουμαι καὶ καρτερῶ, τὸν εἶδα. Νὰ τος πού ξεπροβάλλει. Ὁξω στὸ δρόμο τρέχει τρέχει βιαστικά, πλάγι στὸ σπίτι, ἔρχεται ἀπὸ καὶ πίσω πού εἶναι ἡ πόρτα τοῦ μπαζέ. Σὰ νᾶκουσα τὴν πόρτα νὰ τρίξῃ. Ἄς φαίνονταν

ἀφτὴ ἡ πόρτα ἀπὸ τὸ παραθύρι! Καὶ τοὺς τσάκωνα ἀμέσως. Ἡ Λέλα πού εἶναι; Στὸ περιβόλι; Ὁμοῦ στὴν κάμερῆ της. Δὲν εἶναι. Κατεβαίνω. Νὰ τῆς ἴσια πού ἀνεβαίνει τὰ σκαλοπάτια τοῦ σπιτιοῦ. Καὶ κείνη στὸ περιβόλι! Μαζί του! Τῆς γνέφω δυνατὰ· στὴ στιγμὴ ἀπάνω, νὰ πάῃ στὴν κάμερῆ της.

« — Σήμερα πιά θὰ μὲ τὴν πῆς τὴν ἀλήθεια. Σὰς εἶδα. Εἶσυνα μαζί του στὸ περιβόλι. Δὲν ντρέπεσαι; Πές το, φτύστο, ἢ ξαναρχίζω.»

« — Καρλῆ, ἐκεῖνο πού δὲν εἶναι, δὲν μπορῶ νὰ στὸ πῶ. Εἶμωνα μόνη. Δὲν εἶδα ψυχὴ. Πήγαινε, ὁ ἴδιος νὰ στὸ πῆ. Θυμήτου τί σ' ἔλεγα τὴν ἄλλη μέρα, Καρλῆ· τὴν ὕστερῆ, τὴ μόνη φορὰ πού μ' ἔγραψε, τοῦ εἶπα νὰ μὴ μοῦ γράψῃ πιά, πῶς δὲν εἶτανε δουλειά μου καὶ νὰ μὴ μὲ μιλήσῃ γιὰ τέτοια πράματα.»

Θύμωσα καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ θυμῶσω. Ἐπρεπε γλυκὰ καὶ μὲ τρόπο νὰ τὴν παρακαλέσω νάνεβῃ στὴν κάμερῆ της. Φοβήθηκε πάλαι καὶ πάλαι μ' ἀράδιασε ψεφτιές. Ἄν τῶλεγε, ἴσως μποροῦσα νὰ τὴν πνίξω. Ὅχι! δὲ λυσσαίζω, νὰ μὴ χαίρονται. Καλὰ! καλὰ! Βλέπουμε κατόπι — καὶ κατεβαίνω.

Κατέβηκα, ναί! Ἡ μόνη ὥρα πού χάρηκα μὲ τὰ σωστά μου. Ἐάνοιξε ἡ καρδιά μου πρώτη φορὰ. Ὁ ἥλιος μὲ πότιζε τὴν ψυχὴ. Ὑστερα ἄς σκοτινιάσῃ! Ἀναγάλλιασα τουλάχιστο μιὰ στιγμὴ, ἡσύχασα, γιατί τώρα ἔμουν πιά βέβαιος. Λέλα, Λέλα, μὲ καταστρέφεις, μὰ ξέρω γιατί μὲ καταστρέφεις. Κατεβαίνω καὶ μοῦ δίνουν τὸ γράμμα. Δὲν ἀκούτε τὰ γέλοια πού πετῶ; Δὲ βλέπετε τὴν ἀλήθεια; Δὲ σὲ θαμπώνει; Ἐμένα μὲ στράβωσε τὸ φῶς της. Τί κουτὸς πού δὲν τὸ κατάλαβα ἀκόμη! Τὸ διαβάξω τὸ γράμμα. Τῶσπερὰν τώρα, μὲ λέει. Εἶτανε γράμμα δικό του. Γράμμα τοῦ μορφοιοῦ! Τὸ βλέπω πάλαι τὸ γράψιμό του, πού φτάνει νὰ τὸ διῶ κι ἀνατριχιάζω. Μὲ γράφει ἐμένα. Πῶς ἀγαπᾷ τὴν Ἐλένη. Πῶς εἶναι σὰ χαμένος, καὶ γιατί δὲ θέλουμε νᾶρχεται πιά σπίτι; Πῶς τρελαίνεται καὶ δὲν τολμᾷ νὰ μιλήσῃ, μὰ πῶς τώρα πῆρε πιά ἀπόφαση, τὰ ζέτασε, τὰ ζύγιασε, τᾶβαλε ὅλα σὲ τάξη. Πῶς ἔγραψε πρῶτα τῆς Λέλας, νὰ τὴν παρακαλέσῃ, πού ξέρετε πῶς εἶμαι καλός καὶ πού δὲν μπορεῖ πιά νὰ ζήσῃ, ἂν εἶναι νὰ μὴν ξανάρθῃ... Καὶ δὲν τέλειωνε τὸ γράμμα. « Ἄν εἶναι νὰ μὴν ξανάρθῃ.» Εἶδες ἐσὺ τί λαμπρὰ πού τὸ στοχάστηκες; Θυμήσου τώρα τὸ λόγο της· « Πήγαινε, ὁ ἴδιος νὰ στὸ πῆ.» Ἐννοιωσες; Στὸ περιβόλι μάνη μάνη τοῦ μίλησε· « Πρόσεχε, ὁ Καρλῆς ἔχει ὑποψία γράψτου ἄρα τὰ θέματα, νὰ τὸν ξεχνιάσῃς.» — Καὶ τὸ ἔξερε πολὺ καλὰ πῶς θὰ μὲ γράψῃ. Τί δὲ γράφει ἐκεῖνος γιὰ νὰ ξανάρθῃ; Οἱ δύο τοὺς μαζί τᾶχουνται ταιριασμένα, συμφωνημένα. Καὶ γιὰ νὰ μὴν τὸ μυριστῆ ὁ Καρλῆς, ἄς τοῦ

κοπανίσουμε ιστορίες. Κομματάκια ! κομματάκια φεφτιές ! 'Ο Καρλὴς ἔχει μάτια καὶ βλέπει, ἔχει μάτια καὶ μαζώνει. Νὰ πάρῃ τὴν Ἑλένη, γιὰ νὰ εἶναι μέρα νύχτα στὸ σπίτι—μαζὶ μὲ τὴ Λέλα ! Μὲ τὴ Λέλα ! 'Όχι. Δὲ θὰ γίνῃ τέτοιο πράγμα. Μῆτε κείνος μῆτε κανένας ἄλλος.

Καλὰ ! καλὰ ! Καρτερῶ καὶ προσμένω.

Βράδυνασε. Νυχτώνει. Εἶναι νύχτα καὶ σκοτάδι. Πάει ὁ κόσμος νὰ πλαγιάσῃ. Κρέμεται τὸ λυγαράκι μισοσβησμένο στὸ ταβάνι ψηλά καὶ τρεμοφέγγει. Κατεβαίνω τὴ σκάλα. 'Όλα σκοτεινά. 'Αχ ! δὲν εἶναι γιὰ μᾶς τὰ λουλούδια· δὲν εἶναι τὰ τραγούδια γιὰ μᾶς. Πάει τὸ καλοκαίρι· πᾶν οἱ μᾶθρες οἱ σκυιὲς καὶ τὰ δέντρα καὶ τὰ φύλλα ποῦ κρυφὰ κρυφὰ τῆς μιλοῦνε. Ἐνας πόνος ἀπέραντος μὲ πνίγει. Θὰ πεθάνω ἀπὸ τὸν καημό. Ἡ καρδιά μου φουσκώνει, καὶ τὰ κλάματα γίνονται πλημμύρα μέσα στὴν ψυχὴ μου. 'Όχι ! ὄχι ! δὲν πρέπει. Κατεβαίνω τὴ σκάλα. Λέλα μου, εἶσαι σύ ; Εἶναι ἡ Λέλα μὲ τὴ γλυκειὰ τῆς τὴ φωνή· νάτην πάλε ποῦ ἀνεβαίνει σὰν καὶ πρῶτα. Νὰ ἡ ἀγγελοκαμωμένη, ἡ πρὸ θεόμορφη ἀπ' ὄλες. 'Ο κόσμος δὲν εἶδε τέτοια κόρη. Νὰ τὸ στόμα τῆς καὶ τὰ μαλλιά τῆς καὶ τὸ οὐράνιο τὸ κορμί, τὸ κορμί ποῦ μὲ τρελλαίνει ἡ μυρωδιά του.

« — Καλὴ νύχτα ! καλὴ νύχτα ! »

Καὶ τῆς ἀσπάζω ἕνα φιλή ποῦ ἀκόμη στὰ χεῖλια μου τῶχο.

« — Λέλα μου, Λέλα, κανεὶς δὲ σ' ἀγάπησε σὰν καὶ μένα. »

'Ακουμπᾶ στὴν πλάτη μου μιὰ στιγμὴ, σὰ λιγοθυμισμένη.

« — 'Αχ ! 'Εσὺ ζωὴ μου », μὲ λέει.

« — Ἐνα φιλή, νὰ μὲ δώσης ἕνα φιλή, Λέλα, ἕνα φιλή. »

« — Γρήγορα, γρήγορα, νὰ μὴ μᾶς διῆ κανένας. Καρλὴ μου σ' ἀγαπᾶ. »

Φέβγει, φέβγει. Σκοτινιάζει. Τί ἐρημιὰ ποῦ τὴν ἔχει ἡ κάμερή μου. Τραβιοῦμαι στὴν κάμερή μου. Πέφτω καὶ πλαγιάζω. Μὲ παίρνει ὁ ὕπνος. Ἐφυγε βιαστικά. Γιατί νὰ φύγῃ ; Ποῦ τρέχει ; 'Ακόμη φοβάται ;

Μήπως εἶταν ὄνειρο, Καρλὴ ;

'Όχι. 'Όνειρο τέτοιο δὲ γίνεται. Δὲν πρέπει νὰ εἶταν ὄνειρο. Δὲ θέλω νὰ εἶταν ὄνειρο.

Πέφτω καὶ πλαγιάζω. Κοιμοῦμαι, δὲν κοιμοῦμαι, ποῦ νὰ τὸ ξέρω ; Μέρα καὶ νύχτα, ὕπνος καὶ ὕπνος εἶναι τὸ ἴδιο.

Γέονα ἀπὸ δῶ, γέονα ἀπὸ καὶ. Πέφτω στὸ κρεβάτι καὶ κυλοῦμαι. Σφάλνα τὰ μάτια, σὰν μπορεῖς. Μόνος ! 'Ολομόναχος ! Ἐρημος ἀπόμεινα καὶ μόνος. Ἐφυγε, ἔφυγε βιαστικά.

Γιὰ νὰ μὴ μᾶς διῆ κανένας ;

Λέλα, Λέλα, ποῦ εἶσαι ;

'Όχι, ὄνειρο δὲν εἶταν, ὄνειρο δὲν μπορεῖ νὰ εἶταν.

'Αζαφνα τὴ βλέπω, σὰν ποῦ τὴ βλέπω ἀκόμη καὶ τώρα—σὰν ποῦ τὰ βλέπω ταναθεμκτισμένα ἀφτὰ τὰ ντουβάκια—βλέπω τὸ κάτασπ'ό τῆς, τὸλόχρυσό τῆς τὸ κορμί—καὶ κείνος, Ἐκεῖνος, κοντὰ τῆς, πλάγι τῆς ἐκεῖ ἀπάνω.

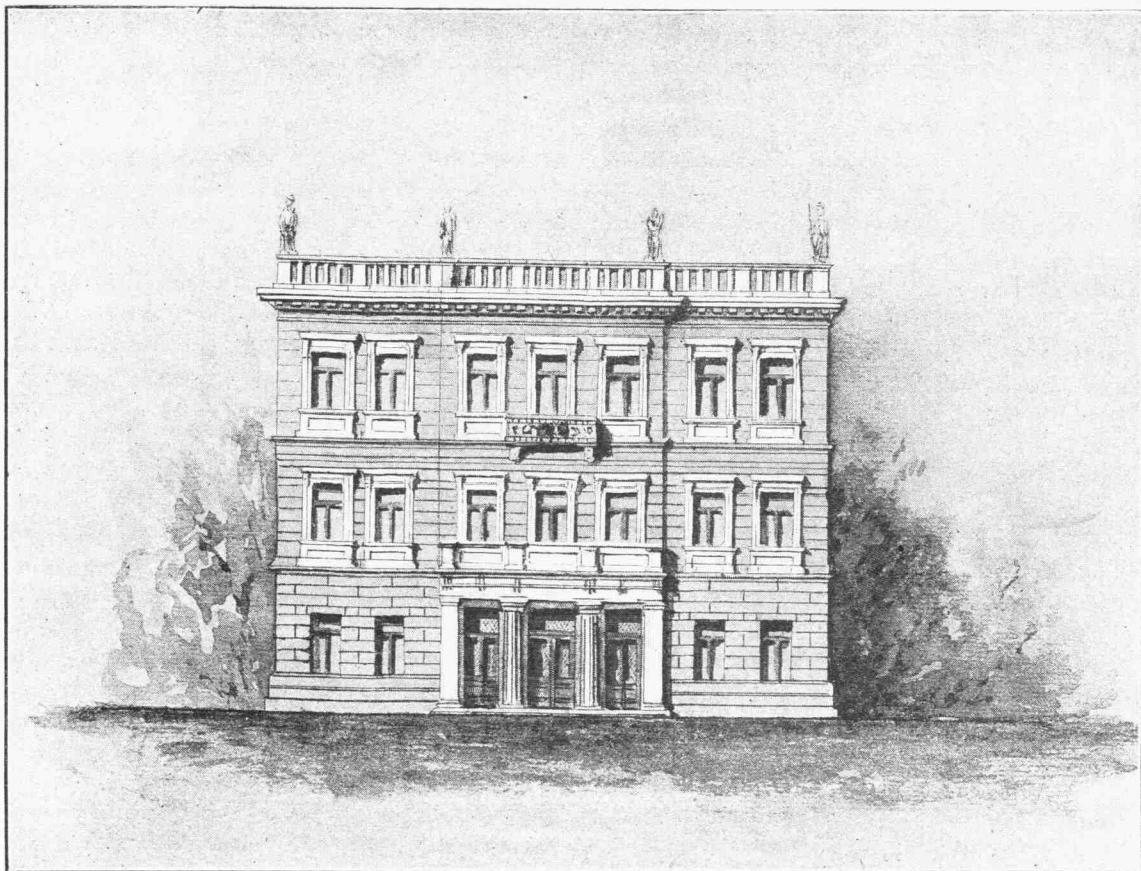
'Ορμῶ στὴν κάμερὴ τῆς. Πολὺ.—Τὴ νύχτα εἶναι πιὸ ἔφολο τὸ πράγμα, χωρὶ πρὸ ἔφολο νὰ γίνῃ, γιατί δὲν ἀκούω τὴ φωνὴ τῆς, γιατί δὲ φαίνεται τὸ πρόσωπό τῆς.—Φεφτιές πιά δὲ θὰ μὲ πῆ.—Πέτα ἐκεῖ ἀπάνω.—Ποτὲς νὰ μὴ γίνῃ τέτοιο πράγμα. 'Όχι. Μῆτε κείνος μῆτε κανένας ἄλλος. Νὰ γλυτώσω.—Γρήγορα, γρήγορα, νὰ μὴν ξυπνήσῃ. Σφίγγε, Καρλὴ, δυνατά. Τὸ χέρι μου στὸ λαιμό τῆς. Σφίξε, νὰ τῆς στραγγουλίσης τὸ λαιμό. Σφίγγε, σφίγγε δυνατά. Σφίξε καὶ πάει. Εεψύχησε, πάει. Πάει ἡ ζωὴ μου. Σκότωσα τὴ ζωὴ μου. Πάει καὶ λέξη δὲν εἶπε. Ἐλα δῶ νὰ σὲ δώσω στὸ στόμα, ἀπάνω στὸ στόμα, ἕνα ἀθάνατο φιλή. Τώρα πιά εἶσαι γιὰ πάντα δική μου.

'Εγὼ ξέρω τί λέω. Ξέρω γιατί παραπονιοῦμαι, γιατί βασιανοῦμαι. Ἐγὼ τὸ θυμοῦμαι καλὰ. Ἴσια σὲ κείνη τὴ στιγμὴ πεσεχύθηκε γύρω τριγύρω μου ἡ καταχνιά ἀφτὴ ποῦ πιά δὲ μ' ἀφίνει καὶ ποῦ μὲ πνίγει.

Κομματάκια ! Κομματάκια ! Κομματάκια !

Λέλα, Λέλα, ποῦ εἶσαι ; Ἡ Λέλα τώρα ποῦ λὲς νὰ εἶναι ; Λὲς νὰ εἶναι στὸν τάφο τῆς μέσα ; Ἐκεῖ κάτω στὴ μᾶθρη γίς ; Ἐκεῖ κάτω στὸ κιθούρι ; Ποῦ εἶνε τὸλόχρυσο, τὸ ἠλιόπλαστο τὸ παιδί ; Ἡ μήπως πῆγε στὸν οὐρανὸ πουθενά, ἀπάνω στὰστέρια μακριά ; Λὲς νὰ εἶναι ἄλλος κόσμος ; Δεῖξε με ποῦ εἶναι, γιατί ἐδῶ μέσα τίποτι δὲ βλέπω. Νὰ τρέξω, νὰ προσφτάξω, νὰ τὴ ρωτήξω. « Λέλα μου, Λέλα, μοναδικιά μου ἀγάπη, Λέλα, τώρα ποῦ πεθάνουμε κ' οἱ δύο μας, Λέλα, τώρα ποῦ δὲ φοβάσαι, τώρα νὰ μὲ τὸ πῆς ἂν εἶταν ἀλήθεια. — Ἐκεῖνο. »

'Ο Καρλὴς εἶχε βάλει στὴ διαθήκη του νὰ μὲ στείλουν ὅλα του τὰ χαρτιά. Ἦθελε νὰ τὰ διαβάσω, ἴσως νὰ δικαιολογηθῆ, ποιὸς τὸ ξέρει ; Τόσα ἔγραψε στὸ φρενοκομεῖο. Ἀφοῦ εἶχε γίνῃ τὸ κακὸ στὴν Πόλη, κατώρθωσαν οἱ φίλοι του νὰ φύγῃ. Τὸν ἔφεραν πιά τρελλὸ στὸ Παρίσι. Ἐμεινε δὺς χρόνια ἀόριστος. Ὅταν πῆγα στὴν ἐξοχή, ἐκεῖ τὸν ἄφησα. Μῆτε γὼ μῆτε κανένας ἄλλος δὲν μποροῦσε νὰ τὸν πλησιάσῃ. Μιὰ μέρα πῆγαν καὶ τοῦ εἶπαν, τάχατις γιὰ νὰ τὸν ἡσυχάσουν, πῶς ἡ ἀδερφή του παντρεύτηκε καὶ πῆρε

ΤΟ ΝΕΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ
Κατὰ σχέδιον τοῦ κ. Φ. Κοικιδίου

τὸ νέο τοῦ τὴν ἀγαποῦσε. Μήτε θέλησε νὰ τὰ-
κούσῃ. Θύμωσε καὶ φώναξε. «— Πάλε ψεφτιές!
Ἐγὼ ξέρω τὴν ἀλήθεια.» Δὲν ἤθελε ὁ δύστηνος
νὰ τὰκούσῃ καὶ γύρισε νὰ μὴν τὸ μάθῃ, γιὰ νὰ
μὴ διῆ πῶς εἶχε σκοτώσει ἄδικα τὴ Λέλα. Ὁ
Καρλὴς εἶναι στὴν Πόλῃ γνωστός. Παντοῦ εἶναι
γνωστός ὁ Καρλὴς. (1) ΨΥΧΑΡΗΣ

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

Τὸν Σύλλογον Παρνασσῶν, τοῦ νέου καταστή-
ματος τοῦ ὁποίου τὴν εἰκόνα παραθέτομεν σήμερον,
συνέστησαν ὀλίγοι νεανίσκοι τῷ 1865. Ἡ Νέα
Πανδώρα, ἥτις πρώτη ἔγραψε περὶ αὐτοῦ τῷ 1869
καὶ κατέστησεν αὐτὸν τὸ πρῶτον γνωστὸν δημο-
σίᾳ, ἰδοὺ πῶς περιγράφει τὰ τῆς συστάσεώς του.
«Πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ἐλάχιστος αριθμὸς νεανίσκων
ἐπιθυμοῦντες νὰ ἀπορῆγῃσι τὴν κακοσχολίαν καὶ
τὴν κοινήν παρ' ἡμῖν πολιτικὴν ἀργολογίαν,
τῆς ὁποίας ἡ ἐπὶ τὴν ἠθικὴν ἰδίως ἀγωγὴν ἐπιρροὴ
εἶναι ὅσον δὲν φανταζόμεθα ἄλθεοῖα, συνέστησαν
μικρὸν σύλλογον, οὗτινος τὰ μέλη συνεργόμενα
ἐν παραθύστῳ κατὰ τὰς ἑορτὰς συνδιελέγοντο ἢ
καὶ ἀνεγίνωσκον ἰσχνὰ τινὰ ἱστορικὰ καὶ φιλολο-

γικὰ προγραμμάσματα. Ἐπειδὴ οὔτε ἐφήβου
ἡλικίαν εἶχον, οὔτε τὴν ἀτέλειαν τῆς διανοητικῆς
αὐτῶν ἀναπτύξεως ἠγνόουν, ἐφρόντιζον νὰ συνε-
δριάσωσιν ὅλοι οἱ ἀγνωστοὶ· εἰ δέ τις μαθὼν τὴν
ὑπαρξίν τοῦ παιδικοῦ συλλόγου ἔλεγε τι εὐγενές,
τὰ παρόντα μέλη ἠρυθρίων ἐκ δειλίας, ἢ καὶ
ἔσπευδον νὰ ἀπαντήσωσιν ὅτι παιδιὰς χάριν ἐγένε-
νετο ὅ,τι ἐγένετο. Ἄλλ' ὁ χρόνος παρήχθετο. Οἱ
νεανίσκοι προσέκοπτον τῇ ἡλικίᾳ, μετ' αὐτῶν δὲ
προέκοπτε καὶ ὁ σύλλογος· οἱ ἐταῖροι ἐδιπλασιά-
σθησαν, τὰ ἀθύρματα προσεβιάσθησαν εἰς γυμνά-
σματα, κατεβλήθησαν τὰ θεμέλια βιβλιοθήκης
καὶ τῇ συνδρομῇ τῶν μελῶν ἠγοράσθησαν περιο-
δικὰ συγγράμματα, ἡμέτερά τε καὶ ξένα, ἅτινα
ἀπετέλεσαν τὴν βάσιν ἀναγνωστηρίου. Ἐπὶ τέλους
οἱ ἐφήβοι γενόμενοι θαρραλεώτεροι μετακομίσθη-
εἰς αἶθουσαν ἐπίτηδες ἐνοικιασθεῖσαν καὶ ἀνεκή-
ρυσαν τὴν ἴδρυσιν τοῦ Παρνασσοῦ· καλὸν δὲ νο-
μίσαντες καὶ νὰ προεβάλλωσιν αὐτὴν διὰ τινος ἀρ-
χιαιτέρου ἀξιώματος, προσέλαβον τιμῆς ἕνεκα καὶ
τινας ἐκ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γνωστῶν λογίων.»

Ὁ Παρνασσὸς ἐκ μικρῶν οὕτως ἀφορμηθεὶς
κατῴρθωσε σὺν τῷ χρόνῳ καὶ βαθμηδὸν νὰ ἐπαυ-
ξήσῃ καὶ νὰ λάβῃ τόσοσιν σπουδαῖαν δρασίν, ὥστε
νὰ καταστῇ ὁ πρῶτος τῶν παρ' ἡμῖν συλλόγων.

(1) Τὸ δεύτερον μέρος εἰς τὸ μεθεπόμενον φύλλον.